

**UCHWAŁA NR VI/58/24
RADY GMINY WARTA BOLESŁAWIECKA**

z dnia 24 września 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), Rada Gminy Warta Bolesławiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXVI/280/21 z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2021 – 2025.

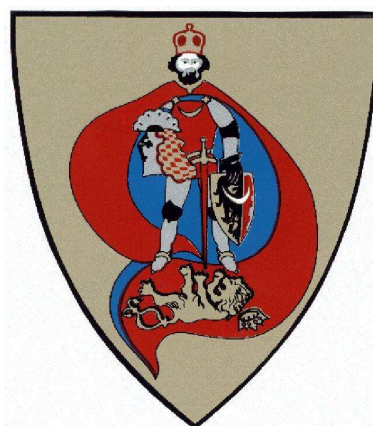
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Warta Bolesławiecka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Robert Boluk

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE WARTA BOLESŁAWIECKA
NA LATA 2024-2028**

Spis treści

I Wstęp.....	5
II Aspekty prawne.....	6
III Podstawowe informacje o zjawisku przemocy domowej.....	8
IV Podstawowe informacje o gminie.....	11
IV 1. Lokalizacja.....	11
IV 2. Ludność.....	11
V Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy.....	12
V 1. Procedura „Niebieskie Karty”.....	12
V 2. Postępowania karne i interwencje Policji.....	13
V 3. Zespół Interdyscyplinarny.....	14
V 4. Badanie opinii społeczności lokalnej na temat różnych form przemocy.....	15
VI Analiza SWOT.....	22
VII Adresaci Programu.....	24
VIII Cele Programu.....	24
VIII 1. Cel główny.....	24
VIII 2. Cele operacyjne.....	24
IX Realizatorzy Programu.....	28
X Harmonogram realizacji.....	29
XI Przewidywane efekty.....	29
XII Finansowanie.....	29
XIII Monitorowanie i sprawozdawczość.....	29

I Wstęp

Zjawisko przemocy domowej jest jednym z najbardziej niepokojących, antyspołecznych oraz destruktywnych problemów w funkcjonowaniu rodziny. Przemoc domowa bowiem istotnie zakłóca harmonijny rozwój jednostki w jego naturalnym środowisku, jakim jest rodzina. Rodzina wprowadza jej członków w świat wartości i norm społecznych, co w znacznej mierze wpływa na uformowanie się osobowości człowieka. Natomiast jeżeli rodzina nie wypełnia prawidłowo swoich funkcji, wpływa to destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale również społeczeństwa. W przypadku zwłaszcza daleko idących dysfunkcji rodzina nie realizuje swoich podstawowych zadań, natomiast zachowania poszczególnych jej członków coraz bardziej odbiegają od norm moralnych i prawnych.

Polskie rodziny znajdują się obecnie w fazie gwałtownych przemian cywilizacyjnych, na które składają się szybkie tempo życia, technizacja, transformacje ustrojowe skutkujące przekształceniami gospodarczymi, zmiany klimatyczne i zanieczyszczenie środowiska. Czynniki te z jednej strony wpływają pozytywnie na wiele płaszczyzn życia rodzinnego. Z drugiej strony zaś – niosą ze sobą wiele zagrożeń zarówno dla całej rodziny, jak i pojedynczych jej członków. Poczucie braku bezpieczeństwa i stabilizacji to swoiste znaki czasów – jedno z potężniejszych zagrożeń współczesnej polskiej rodziny. Przemianom ulegają nie tylko szeroko rozumiane warunki życia. Zmienia się także struktura i model rodziny, często trudny do zdefiniowania. Niestety, dotkliwie odbijają się one na jakości życia¹.

Chcąc przeciwdziałać negatywnym następstwom przemocy, polski prawodawca wprowadził do porządku prawnego wiele aktów prawnych, z których centralne miejsce zajmuje Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424). Na mocy art. 6 ust. 2 tej ustawy samorządy gminne w Polsce zostały zobowiązane tworzyć gminny system przeciwdziałania przemocy domowej, na który składają się:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024-2028 - zwany w dalszej części „Programem” – kontynuuje i rozwija założenia dotychczasowych działań Gminy realizowanych na podstawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy

---

1 D. Nowakowska-Bartłomiejska, J. Rusinkiewicz, Szkolna diagnoza i skuteczne działania na rzecz dzieci doświadczających przemocy w rodzinie (w:) A. Lewicka-Zelent (red.) Przemoc rodzinna. Aspekty psychologiczne, pedagogiczne i prawne, Warszawa 2017, s. 45.

w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2021-2025. Poprzednio obowiązujący Program przyjęto na podstawie Uchwały nr XXVI/280/21 Rady Gminy Warta Bolesławiecka z dnia 18 maja 2021 r.

Niniejszy Program opracowano z myślą o efektywnym redukowaniu skali negatywnych następstw zjawiska przemocy dla życia społecznego i rodzinnego. Program obejmuje nie tylko doskonalenie obecnego systemu ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz zapewnieniu stałych form oddziaływań wobec osób ją stosujących, ale również profilaktykę skierowaną do społeczności lokalnej.

Cele niniejszego Programu wyznaczone w perspektywie czasowej do roku 2028 zostały sformułowane w oparciu o analizę danych zastanych, a także o wnioski uzyskane z przeprowadzonych w czerwcu 2024 r. badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców i uczniów z terenu gminy Warta Bolesławiecka. Szczegółowy opis uzyskanych wyników zawarto w odrębnym dokumencie pt. „Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Warta Bolesławiecka w 2024 roku”.

II Aspekty prawne

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024-2028 wypełnia obowiązek ustawowy określony w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Niniejszy Program opracowano z uwzględnieniem otoczenia prawnego obowiązującego w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Poszczególne działania przewidziane w ramach Programu powinny być wdrażane w zgodzie z adekwatnymi regulacjami o randze ustawowym i aktów wykonawczych. Są to:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023 poz. 901, 1693, 1938, 2760);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2023 poz. 1939);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 2151);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023 poz.1870);

7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz.U. z 2023 poz. 1158);
8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 poz. 1163).
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 poz. 1166).
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz.U. z 2023 poz. 1807).

Cele przyjęte w niniejszym Programie korespondują z celami wyrażonymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, przyjętym na mocy Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

Celem głównym Rządowego Programu jest: zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Natomiast cele szczegółowe to:

- Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
- Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
- Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Należy również zwrócić uwagę na założenia Rządowego Programu, zgodnie z którymi w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców. Są to:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

Niniejszy Program wpisuje się w realizację celów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2024-2030 która zakłada w celu strategicznym nr III: „Wzrost efektywności w zakresie pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową lub uzależnienia”.

III Podstawowe informacje o zjawisku przemocy domowej

Od 22 czerwca 2023 r. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Zgodnie z ww. przepisem należy wyróżnić kilka rodzajów przemocy:

- **przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia,

szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni),

- **przemoc psychiczna** – agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami),

- **przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych dostępów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. Odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy),

- **przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy,

- **cyberprzemoc** - przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

- **zaniedbania** - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2) to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
  - b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,*
  - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,*
  - d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
  - e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
  - f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
  - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,*
  - h) małoletni*
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 2).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje:

- **intencjonalność** – działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- **dysproporcja sił** – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą;
- **naruszenie praw i dóbr osobistych** – sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności osobistej, godności;
- **szkody i cierpienie ofiar** – działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne i psychiczne czasem również materialne.

Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

1. Normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec mężczyzny silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;
2. status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
3. alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;
4. dziedziczenie wzorca przemocy;
5. bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
6. osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość ;

7. osobowość sprawcy - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

IV Podstawowe informacje o gminie

IV 1. Lokalizacja

Gmina Warta Bolesławiecka jest położona w powiecie bolesławieckim i południowo-zachodniej części dawnego województwa legnickiego – obecnie w województwie dolnośląskim. Od strony północnej, wschodniej i częściowo południowej graniczy z gminami Gromadka, Chojnów, Zagrodno i Pielgrzymka. Od strony zachodniej i południowo-zachodniej z gminami Bolesławiec i Lwówek Śląski. Gmina ma kształt wydłużony; jej długość w kierunku N-S wynosi średnio 15 km, a szerokość W-E średnio 7 km. Główna miejscowość, w której mieszczą się władze gminy to Warta Bolesławiecka usytuowana w środkowej części gminy. Gminę tworzy 10 wsi (10 sołectw, w tym jedna Rada Osiedla). Gmina zajmuje obszar 11.090 ha.

IV 2. Ludność

Liczba mieszkańców zmalała o 1,12% w ostatnich trzech latach. Liczebnie nieznacznie przeważają kobiety (w roku 2023 stanowiły 51%).

Liczba małżeństw zawieranych przez mieszkańców gminy wykazuje wahania, aczkolwiek zestawiając ze sobą dane za lata krańcowe widać przyrost o 21%. Jednocześnie stale spada liczba orzekanych rozwodów (o 25%).

Tab. 1. Dane demograficzne dla gminy Warta Bolesławiecka w l. 2021-2023

	2021	2022	2023
Mieszkańcy ogółem, w tym:	8434	8334	8339
- kobiet	4270	4233	4241
- mężczyzn	4164	4101	4098
Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców gminy	34	44	41
Liczba orzeczonych rozwodów mieszkańców gminy	16	15	12

Tab. 2. Grupy wiekowe mieszkańców gminy Warta Bolesławiecka (stan na 31.12.2023)

Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17), w tym	1607
- kobiet	801
- mężczyzn	806
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (18-60)	4826
- kobiet	2360
- mężczyzn	2466
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (60+)	2005
- kobiet	1131
- mężczyzn	874

Źródło: USC

V Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy

V 1. Procedura „Niebieskie Karty”

Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” wykazuje wahania w latach 2021-2023, niemniej biorąc pod uwagę lata graniczne liczba takich przypadków wzrosła o 17,39%.

Omawianą procedurę inicjuje wyłącznie Policja. W badanym GOPS rozpoczął procedurę raz – w roku 2023.

Tab. 3. Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Warta Bolesławiecka w l. 2021-2023

	2021	2022	2023
Sporządzono „Niebieskich Kart” – ogółem, w tym przez	23	12	27
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	1
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	0	0	0
Policję	23	12	26
Inne	0	0	0

Źródło: OPS i ZI

V 2. Postępowania karne i interwencje Policji

W poniższej tabeli zestawiono ze sobą w trzyletnim układzie dynamicznym dane o liczbie wszczętych, stwierdzonych i zakończonych spraw w zakresie wybranych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na terenie Gminy Warta Bolesławiecka.

Od trzech lat nie doszło w gminie do wszczęcia postępowania w sprawie rozpijania małoletnich, co oczywiście nie daje pewności, że do takich zdarzeń nie dochodzi w ogóle.

Jedynie w przypadku przestępstwa groźby karalnej widać tendencję spadkową w liczbie stwierdzonych czynów. Od 2022 skala ta utrzymuje się na stałym poziomie.

Nie można tego samego powiedzieć o pozostałych typach czynów zabronionych. Najbardziej zwraca uwagę przyrost liczby

- wszczętych (o 333%) oraz
- stwierdzonych (o 400%)

przypadków znęcania się nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności (art. 207 k.k.).

Tab. 4. Wybrane przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece na terenie Gminy Warta Bolesławiecka w l. 2021-2023

Typ czynu zabronionego (k.k.)	status	2021	2022	2023
Znęcanie się nad rodziną	Wszczęte	3	7	13
	Stwierdzone	2	5	10
	Zakończone	3	7	13
Groźba karalna	Wszczęte	8	5	3
	Stwierdzone	5	2	2
	Zakończone	8	5	3
Rozpijanie małoletniego	Wszczęte	0	0	0
	Stwierdzone	0	0	0
	Zakończone	0	0	0
Uchyłanie się od płacenia alimentów	Wszczęte	3	3	5
	Stwierdzone	3	2	4
	Zakończone	3	3	5
Inne	Wszczęte	108	145	108
	Stwierdzone	56	55	42
	Zakończone	108	145	108

Źródło: Policja

W poniższej tabeli porównano dane Policji na temat liczby zdarzeń związanych z przemocą domową na terenie Gminy Warta Bolesławiecka.

Część informacji za 2021 nie jest dostępna, niemniej z porównania pozostałych danych statystycznych wyłaniają się alarmujące wnioski.

W ciągu ostatnich trzech lat liczba interwencji domowych Policji – wzrosła blisko pięciokrotnie (o 389%). W tym wszystkie dotyczą aktów przemocy domowej.

Liczba osób doznających przemocy domowej wzrosła o 64% w latach 2022-2023.

Liczebnie rzecz ujmując, w przeważającej części to kobiety doznają przemocy, niemniej zdarzają się sytuacje, w których poszkodowani są mężczyźni. Sprawcami przemocy pozostają w głównej mierze mężczyźni.

Tab. 5. Zdarzenia związane z przemocą domową w Gminie Warta Bolesławiecka w l. 2021-2023

		2021*	2022	2023
Liczba interwencji domowych Policji (ogółem)		35	138	171
Liczba interwencji domowych dot. przemocy domowej		35	138	171
Liczba osób doznających przemocy domowej	Ogółem	-	11	18
	Kobiety	-	10	13
	Mężczyźni	-	1	2
	Małoletni	-	0	3
Liczba osób stosujących przemoc domową	Ogółem	-	11	14
	Kobiety	-	0	1
	Mężczyźni	-	11	13
	Nieletni	-	0	0
W tym sprawcy pod wpływem alkoholu	Ogółem	-	9	115
	Kobiety	-	0	0
	Mężczyźni	-	9	115
	Nieletni	-	0	0

Źródło: Policja

*za 2021 rok brak jest pozostałej części danych.

V 3. Zespół Interdyscyplinarny

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy do dnia 13.11.2023 r. realizował Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przemocy w Rodzinie, wsparty głównie na pracownikach socjalnych, których celem działania było podnoszenie poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizacja skutków występowania przemocy w rodzinie poprzez monitorowanie sytuacji w rodzinach, umożliwiania im bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej w ramach współpracy z Powiatowym Centrum. Od 14.11.2023 r., w związku ze zmianą przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka.

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym wymaga konstruktywnych działań poprzez zaangażowanie profesjonalnych specjalistów i wzmożonej współpracy z rodziną dotkniętą przemocą, Policją, Prokuraturą, Kuratorami Sądowymi i Gminną Komisją Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych i oraz placówkami oświatowymi, zwłaszcza gdy przemoc dotyka dzieci w rodzinach z przemocą domową bo przemoc domowa jest zjawiskiem podporządkowania sobie osób słabszych.

Po bardzo znaczącym spadku w roku 2022 już w roku następnym wyraźnie wzrosła skala działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, a także liczba inicjowanych interwencji w środowisku zagrożonym przemocą domową. Poziom ten przewyższył dane z roku 2021.

Tab. 6. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Warta Bolesławiecka w l. 2021-2023

	2021	2022	2023
Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku	23	12	27
Inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą domową	23	12	27
Inicjowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową	8	5	10

Źródło: GOPS

V 4. Badanie opinii społeczności lokalnej na temat różnych form przemocy

W maju i czerwcu 2024 r. na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warcie Bolesławieckiej przeprowadzono badania ankietowe w celu rozpoznania skali lokalnych problemów społecznych, w tym przemocy domowej wśród społeczności gminy. Przedmiotem badań stały się postawy, opinie i doświadczenia mieszkańców, pracowników GOPS oraz uczniów z Gminy Warta Bolesławiecka na temat różnych problemów społecznych, w tym przemocy domowej oraz przemocy w środowisku szkolnym i cyberprzemocy. Badania objęły grupę losowo dobranych respondentów.

Badania przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia badawczego CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej (metoda CAWI - *Computer Assisted Web Interviews*) pozwala na upewnienie się, że wszystkie pytania zostaną wypełnione.

Wnioski z przeprowadzonego badania posłużyły do sformułowania celów i zadań władz gminy w niniejszym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024-2028.

Szczegółowa deskrypcja odpowiedzi uzyskanych od respondentów na poszczególne pytania wraz z ilustracją graficzną w postaci wykresów została zawarta w odrębnym dokumencie pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Warta Bolesławiecka w roku 2024 - raport z badań ankietowych w lokalnym środowisku”.

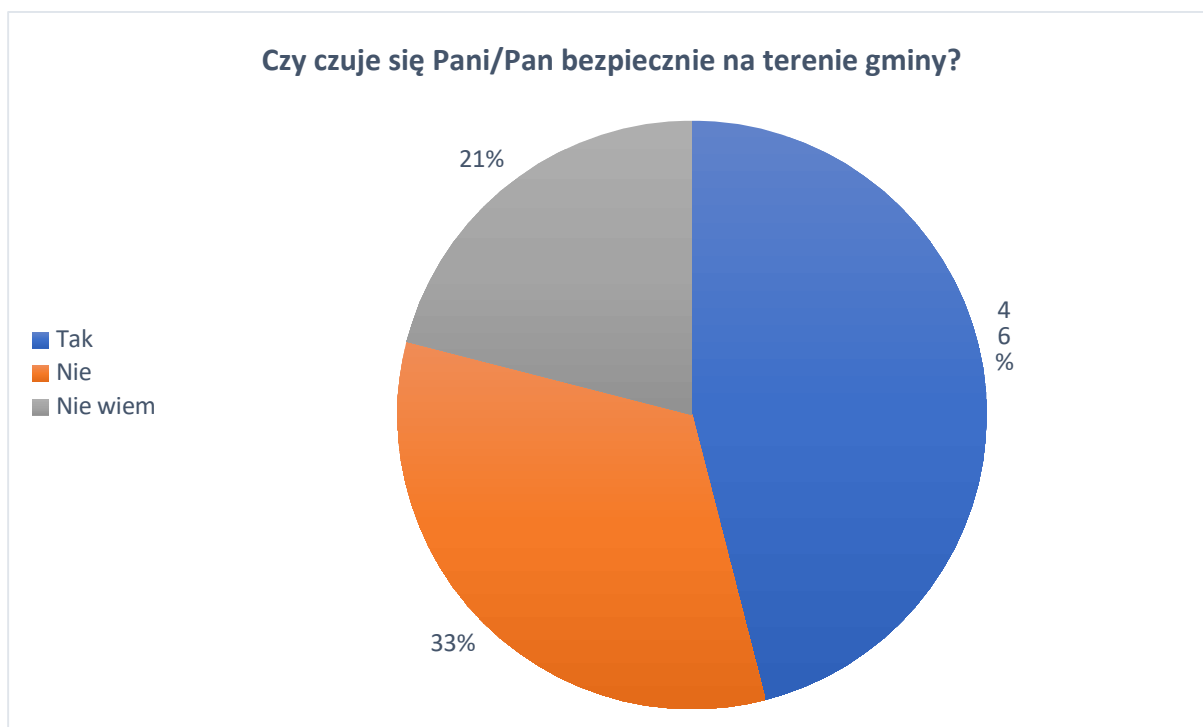
Poniżej przedstawiono główne wyniki badań w zakresie przedmiotowym odpowiadającym niniejszemu Programowi.

- Blisko połowa mieszkańców (46%) przyznaje, że czuje się bezpiecznie na terenie gminy swojego miejsca zamieszkania.

Nie sposób jednak pominąć przy tym wskazania przez ponad 1/3 badanych (33%), którzy podają, że nie czują się bezpiecznie.

Pozostałe 21% nie ma zdania na ten temat.

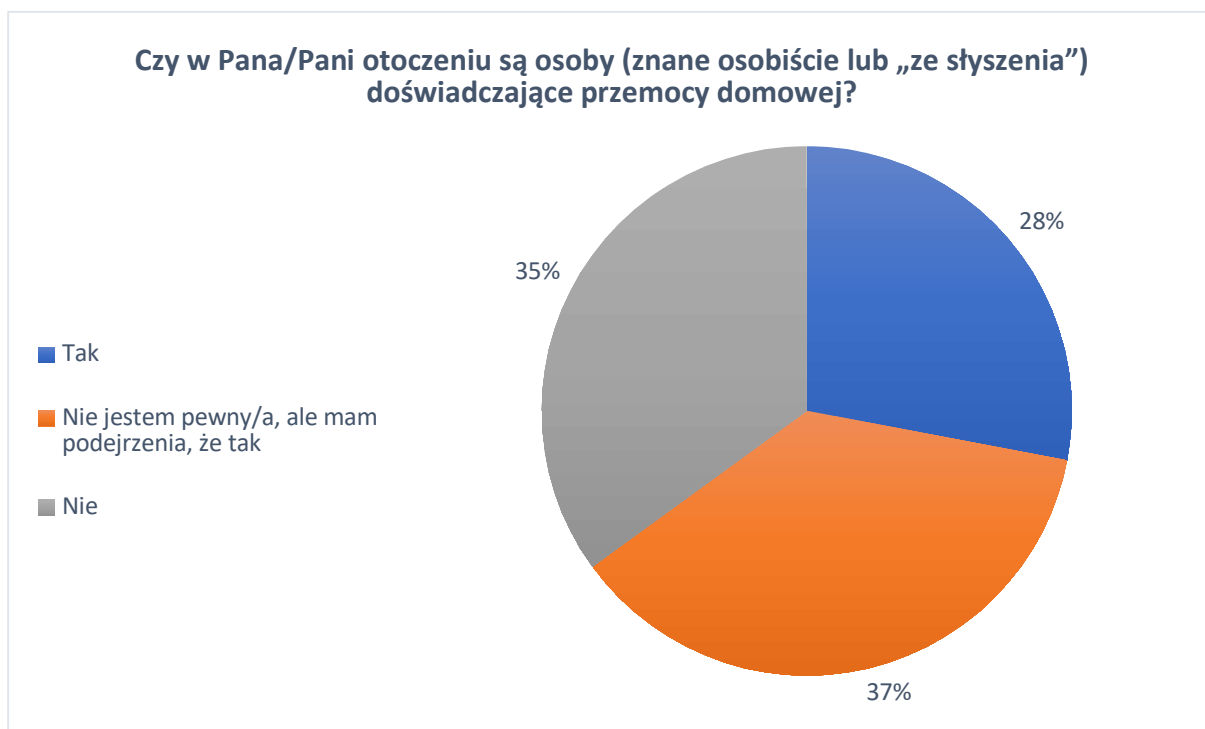
Wykres 1. Poczucie bezpieczeństwa na terenie gminy

- Największa grupa respondentów (37%) deklaruje, że nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że zna osoby doświadczające przemocy domowej.

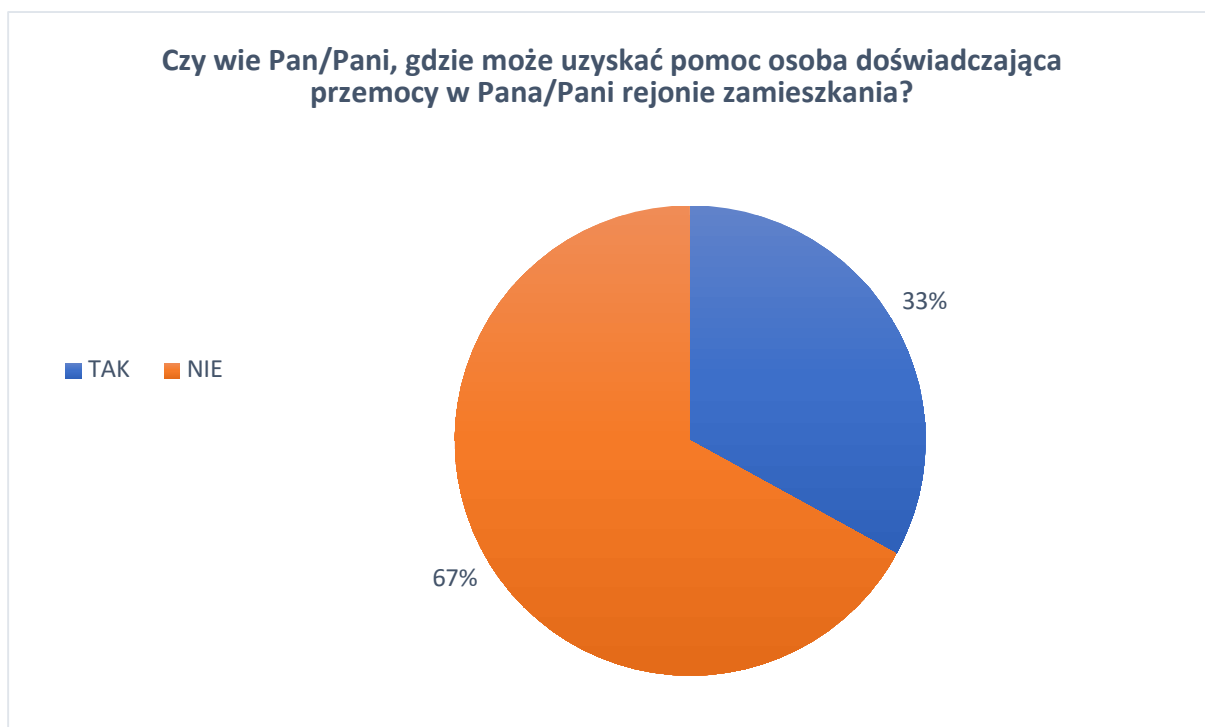
28% odpowiada twierdząco – twierdzi, że zna osoby doznające przemocy domowej, natomiast 35% zaprzecza.

Wykres 2. Znajomość osób doświadczających przemocy domowej

- Większość mieszkańców nie zna miejsc, w których może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy domowej (67%).

Wykres 3. Znajomość miejsc, w których może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy

- Celem następnego pytania było zbadanie przekonań mieszkańców względem zjawiska przemocy domowej.

Dorośli mieszkańcy zdecydowanie odrzucają pogląd, jakoby to „**Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych**”. Z tym stwierdzeniem nie zgadza się łącznie² 92% badanych, w tym 85% w sposób zdecydowany.

Mieszkańcy niemal jednogłośnie (96%) negują pogląd, że „**przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary**”.

Niemal jednomyślnie (96%) badani nie zgadzają się ze stereotypem, że „**przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać**”.

W jeszcze większym stopniu mieszkańcy (98%) zgadzają się ze stwierdzeniem, że „**ofiara przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna**”.

W sumie 89% badanych nie zgadza się z poglądem, że „**przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego**”.

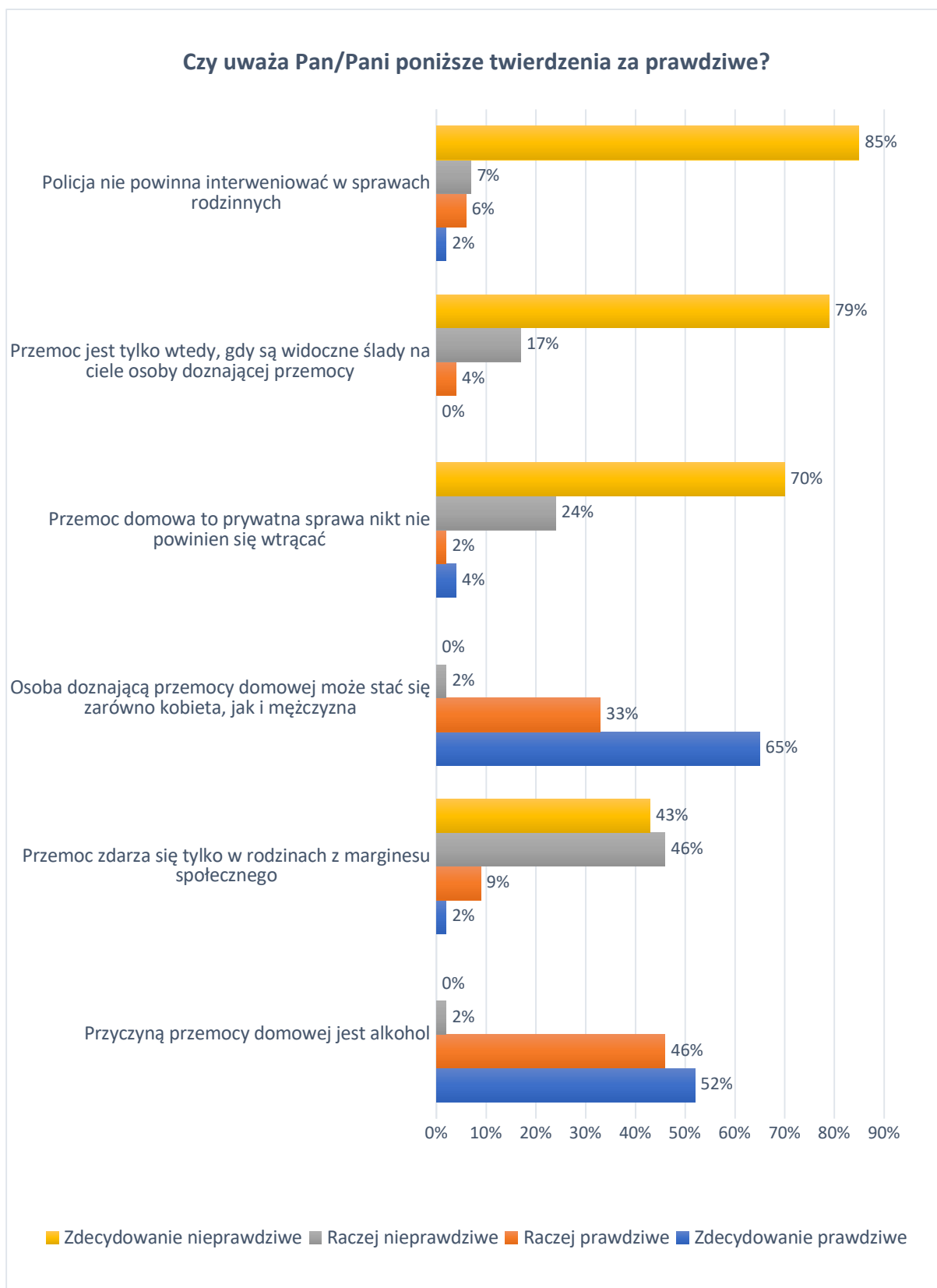
Dla łącznie 98% respondentów „**przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol**”. W tym 52% uważa to zdanie za zdecydowanie prawdziwe, a 46% za raczej prawdziwe.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

---

² Dla bardziej klarownego przedstawienia poglądów wyrażonych przez respondentów scalono odsetek odpowiedzi „zdecydowanie nieprawdziwe” i „raczej nieprawdziwe” oraz z drugiej strony „zdecydowanie prawdziwe” i „raczej prawdziwe”.

Wykres 4. Przekonania mieszkańców na temat przemocy domowej

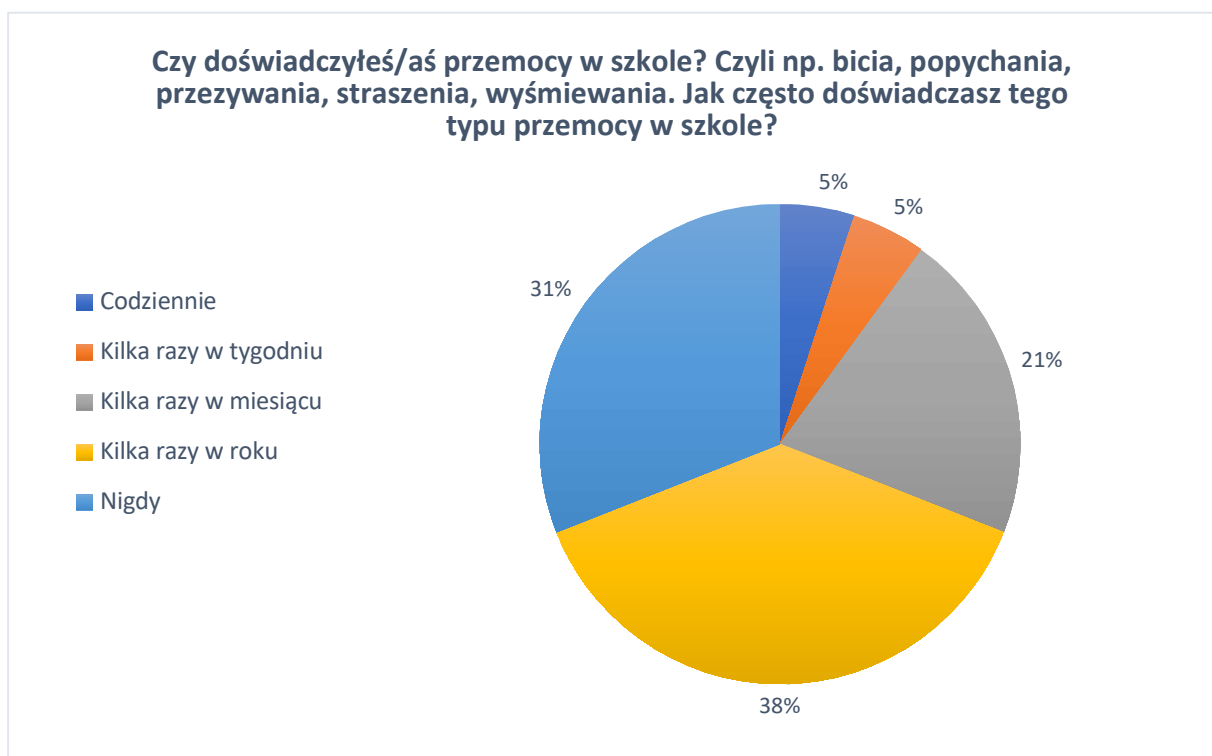

- W opinii badanej kadry GOPS zjawisko przemocy domowej stanowi problem bardzo istotny (43%), raczej istotny (43%), a dla pozostałych 14% jest zdecydowanie nieistotny.
- Na pytanie o doświadczanie przemocy w szkole, największa część uczniów (38%) przyznała, że zetknęła się z nią kilka razy w roku.

Jednak niewiele mniej, bo 31% twierdzi z kolei, że nigdy nie doznała przemocy.

Jest też grupa, która ma doświadczyć przemocy rówieśniczej kilka razy w miesiącu (21%), kilka razy w tygodniu (5%), a nawet codziennie (5%).

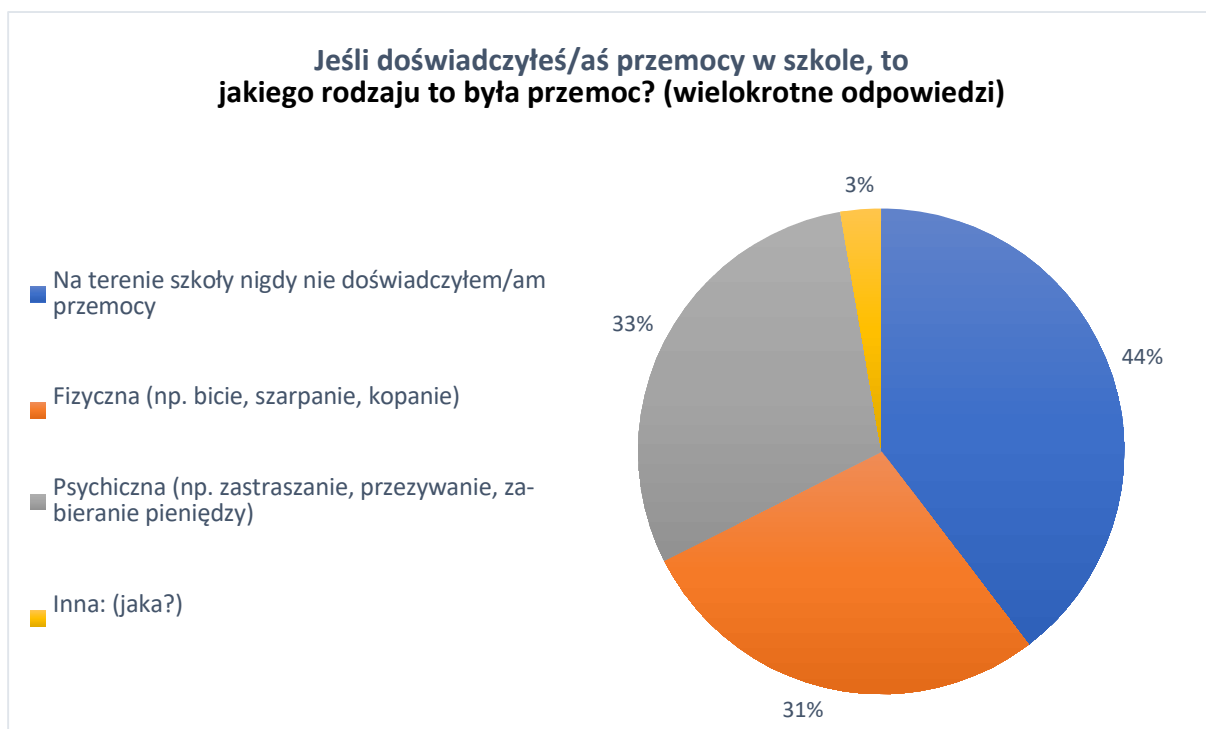
Wykres 5. Częstotliwość doświadczania przemocy przez uczniów w szkole

- W następnym pytaniu nieco więcej, bo 44% uczniów podała, że nigdy nie doświadczyła przemocy w szkole.

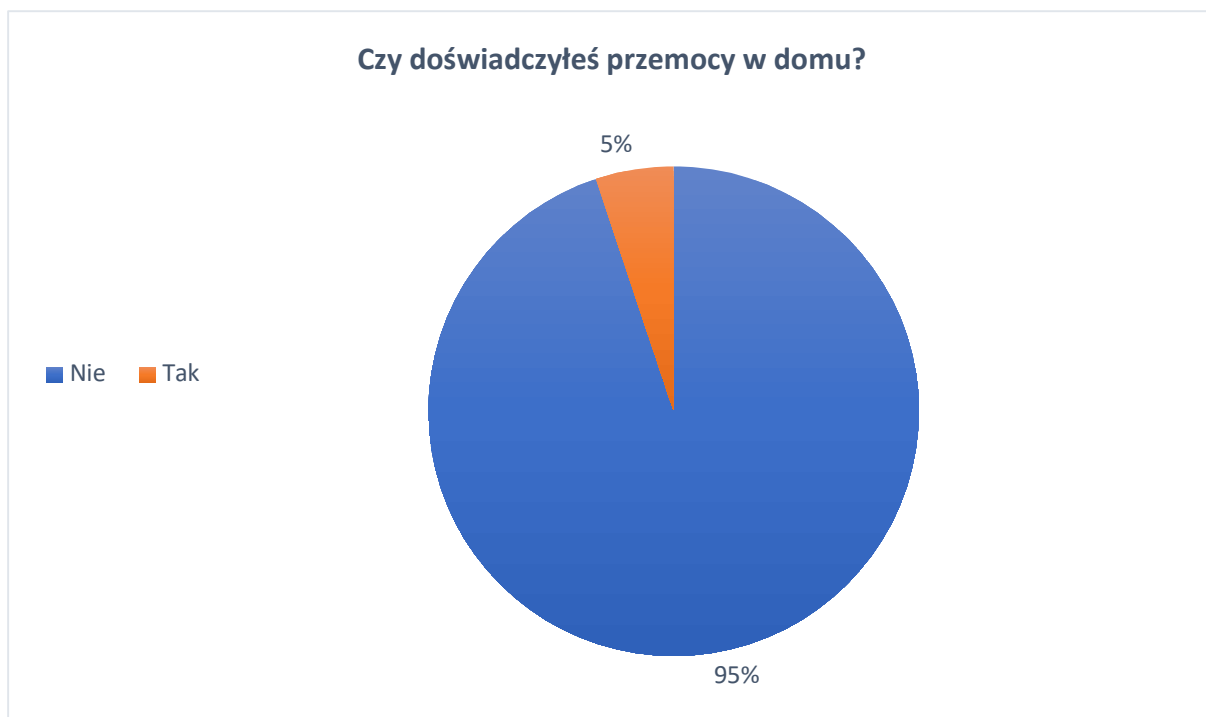
Pozostałe 33% uczniów wyznało, że doznała przemocy psychicznej, 31%, że fizycznej, a 3%, że innej formy przemocy, lecz bez sprecyzowania.

Wykres 6. Rodzaje doświadczanej przemocy w szkole

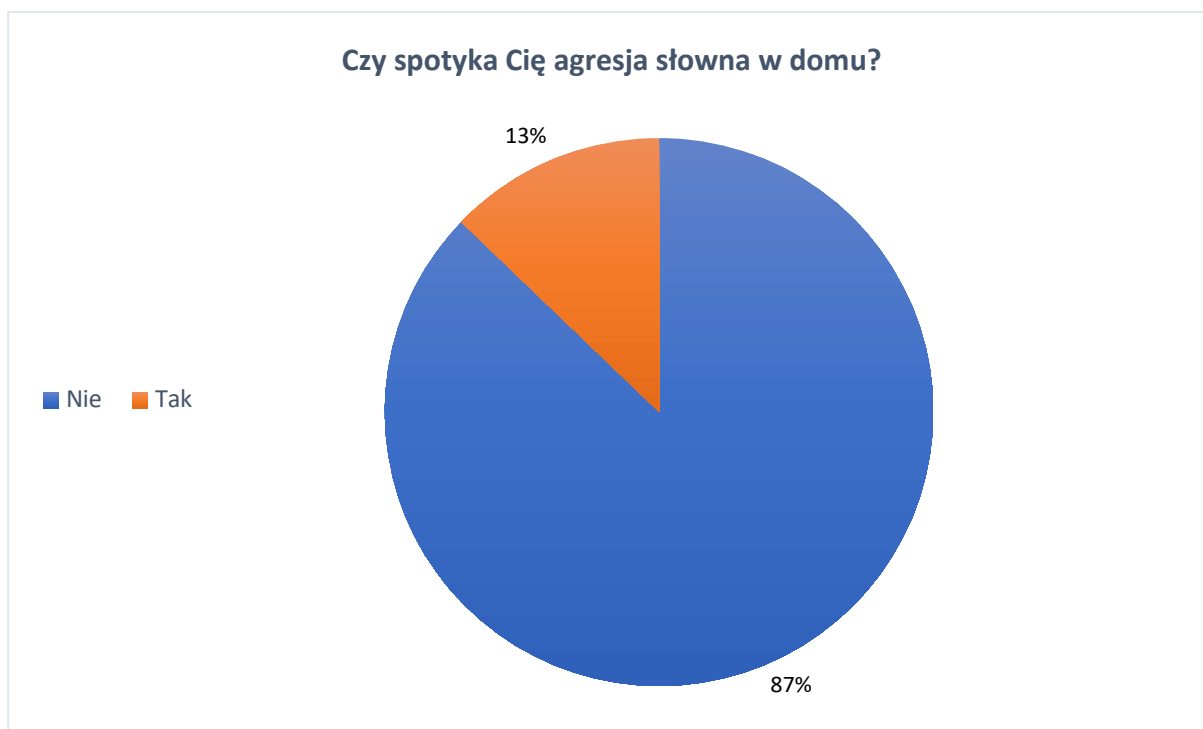
- Uczniowie niemal jednogłośnie stwierdzili, że nie doznali przemocy domowej (95%). Pozostałe 5% ma inne doświadczenia w tym zakresie.

Wykres 7. Doświadczenie przemocy w domu

- W nieco mniejszym zakresie, ale nadal przeważająca większość uczniów (87%), twierdzi, że w domu nie doświadczyła przemocy werbalnej.

Wykres 8. Doświadczenie agresji słownej przez uczniów

VI Analiza SWOT

W celu stworzenia efektywnego zakresu celów i działań pomocowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Warta Bolesławiecka dokonano oceny występujących w Gminie czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

Posłużono się adekwatną metodą oceny w postaci tzw. analizy SWOT, czyli jedną z bardziej popularnych technik analizy strategicznej, w której są poddawane analizie takie czynniki jak:

- **mocne strony** – faktory wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty w tym samym przedmiocie i regionie,
- **słabe strony** – faktory wewnętrzne wpływające na ograniczenia w rozwoju analizowanej działalności,
- **szanse** – uwarunkowania, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój danego rodzaju działalności,
- **zagrożenia** – tendencje, procesy i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia w funkcjonowaniu gminy w analizowanym obszarze.

Tab. 7. Analiza SWOT w zakresie występowania i przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Warta Bolesławiecka

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
• Zaplecze kadrowe i instytucjonalne, • Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, • Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”, • Mieszkańcy mogą skorzystać z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Doznających Przeciw Przemocy w Rodzinie, znajdującym się w Bolesławcu;	• Bierna postawa rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów • Uzależnienie się rodzin od pomocy społecznej jako umiejętność przystosowanie się do trudnej sytuacji oraz jako preferowany model życia • Bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna rodzin – np. z powodu inflacji, • Mało rozbudowany na terenie gminy sektor organizacji pozarządowych sprofilowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej, • Na terenie gminy występuje deficyt podmiotów realizujących zadania na rzecz wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej, mających charakter interdyscyplinarny, bądź specjalistyczny (np. punkty konsultacyjne, punkty interwencji kryzysowej, poradnie życia rodzinnego, telefony interwencyjne, telefony zaufania, schroniska i hostele). • Brak na terenie gminy grup wsparcia i grup samopomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, • Bierność świadków przemocy domowej, • Spadek liczby mieszkańców (o 1,12% w l. 2021-2023).
Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
• Wzmocnienie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, • Nowelizacje (z lat 2023-2024) systemu prawnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, dostarczające wielu nowych narzędzi w celu poprawy skuteczności ochrony ofiar przemocy i ułatwienia izolacji sprawców przemocy od ofiar. • Przyjęcie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, • Funkcjonujące ogólnopolskie Telefony Zaufania. • Dalsze doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, • Systematyczne monitorowanie sytuacji w	• Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele aspektów życia społeczno-gospodarczego. • Występowanie w społeczeństwie stereotypów na temat zjawiska przemocy domowej (np. akceptacja swojej sytuacji przez ofiary przemocy lub to, że ofiary są odpowiedzialne za doświadczaną przemoc), • Spadek autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych - rozpad związków (rozwoły, separacje, emigracja zarobkowa), • Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin, • Występowanie problemów uzależnień, • Zaniedbywanie emocjonalne dziecka, • Brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach ryzykownych i kryzysowych.

rodzinach oraz wczesne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, • Dobrowolny udział osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. • Możliwość pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, • Korzystanie w większym stopniu z potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • Wzrost świadomości społecznej i wiedzy na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziny, • Realizowana przez powołane podmioty procedura „Niebieskie Karty”,	• Niespójność i występowanie luk w przepisach prawnych z zakresu problematyki przeciwdziałania przemocy domowej. • Mała (niewystarczająca) wiedza interdyscyplinarna nt. zjawiska przemocy i mała świadomość problemu (wśród osób i instytucji, które powinny reagować w sytuacji przemocy w rodzinie np.: szkoła, służba zdrowia, środowisko sąsiedzkie itp.). • Skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej. • Powielanie negatywnych wzorców funkcjonowania w rodzinach.

VII Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Warta Bolesławiecka, w tym w szczególności do:

1. Osób doznających przemocy domowej:

- małoletnich,
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych,
- osób niepełnosprawnych,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą w rodzinie,
- organizacji pozarządowych,

2. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VIII Cele Programu

VIII 1. Cel główny

Celem głównym niniejszego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024-2028 jest: **zapewnienie skutecznego systemu działań profilaktycznych, pomocowych i edukacyjnych w zakresie problemu przemocy domowej.**

VIII 2. Cele operacyjne

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.:

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie skutecznej i kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej;

Cel szczegółowy 2: Efektywne oraz interdyscyplinarne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową;

Cel szczegółowy 3: Realizowanie działań profilaktyczno-informacyjnych zwiększających poziom wiedzy i wrażliwości mieszkańców na problematykę przemocy domowej;

Cel szczegółowy 4: Wzrost kompetencji zawodowych i motywacji do pracy oraz jakości pracy personelu zajmującego się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej.

Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Tab. 8. Cele operacyjne, zadania i wskaźniki realizacji celów.

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie skutecznej i kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej		
Działanie	Sposób realizacji	Wskaźniki wdrożenia
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	• Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą; • Diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą; • Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy; • Udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej • Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia; • Pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych, • Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą domową w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	• Liczba interwencji; • Liczba osób, którym udzielono pomocy; • Liczba osób doznających przemocy, które skorzystały z miejsc w środkach wsparcia; • Liczba grup pomocowych i ich członków; • Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę na podstawie art. 12a; • Liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony; • Liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony.
Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji osób dotkniętych przemocą, w tym po zakończeniu procedury Niebieskie	• Systematyczne wizyty w środowiskach; • Prowadzenie monitoringu po zakończeniu procedury Niebieskie Karty.	• Liczba wizyt w środowisku; • Liczba osób objętych monitoringiem

Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej)		
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i ofercie udzielenia pomocy w środowisku lokalnym	• Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych; • Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Gminy iw GOPS; • Publikowanie w mediach społecznościowych informacji o podmiotach i ofercie pomocy.	• Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych; • Liczba opublikowanych postów.

Cel szczegółowy 2: Efektywne oraz interdyscyplinarne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Działanie	Sposób realizacji	Wskaźniki wdrożenia
Szybkie reagowanie w przypadkach stosowania przemocy domowej	• Stosowanie procedury „Niebieska Karta”; • Kierowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej do Punktów Interwencyjnych; • Kierowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych; • izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia, a także inne zakazy przewidziane prawem, • Zgłaszanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe; • Kierowanie do sądu wniosku o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej nadużywających alkoholu; • Udzielanie pomocy terapeutycznej osobom podejrzewanym o stosowanie przemocy domowej i nadużywającym alkoholu; • Kierowanie zawiadomień do prokuratury w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa przez	• liczba założonych i zakończonych Niebieskich Kart; • Liczba osób skierowanych/ uczestniczących/ kończących udział w programach, • Liczba wydanych nakazów i zakazów wobec osób stosujących przemoc, • liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

	osoby stosując przemoc domową.	
Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy, o programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, a także o konsekwencjach niezgłoszenia się do udziału w nich lub ich nieukończenia.	• Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie; • Pouczanie osób stosujących przemoc domową.	• Liczba złożonych zawiadomień ws. wykroczenia z art. 66c KW; • Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych

Cel szczegółowy 3: Realizowanie działań profilaktyczno-informacyjnych zwiększających poziom wiedzy i wrażliwości mieszkańców na problematykę przemocy domowej

Działanie	Sposób realizacji	Wskaźniki wdrożenia
Edukacja mieszkańców na temat rozpoznawania i reagowania na różne formy przemocy, w tym cyberprzemocy	• Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych; • Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej Gminy i GOPS; • Publikowanie w mediach społecznościowych informacji o sposobach identyfikowania i reagowania na różne formy przemocy.	• Liczba materiałów informacyjnych; • Liczba zakupionych publikacji; • Liczba postów; • Liczba podmiotów i partnerów społecznych zaangażowanych w działania profilaktyczne
Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	• Organizacja szkoleń, warsztatów w szkołach; • Praca socjalna; • Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji.	• Liczba szkoleń, warsztatów • Liczba zakupionych publikacji • Liczba udzielonych porad, konsultacji
Kontynuowanie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, w tym z zakresu przemocy domowej i rówieśniczej, a także w jednostkach pomocy społecznej oraz w jednostkach wsparcia rodziny i systemie pieczy zastępczej.	• Organizacja warsztatów, pogadanek, spektakli profilaktycznych, spektakli; • Realizacja godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego.	• Liczba i tematyka wydarzeń; • Szacunkowa liczba uczestników.
Diagnoza skali występowania przemocy domowej na terenie gminy	Przeprowadzanie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów oraz analizy danych zastanych (przed przyjęciem nowego Programu)	• Liczba opracowanych diagnoz problemowych, • Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy

Cel szczegółowy 4: Wzrost kompetencji zawodowych i motywacji do pracy oraz jakości pracy personelu zajmującego się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej

Działanie	Sposób realizacji	Wskaźniki wdrożenia
Edukacja i motywowanie kadr	• Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych, grup diagnostyczno-pomocowych i kadry GOPS w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; • Zapewnianie dostępu do szkoleń, konferencji lub innych form kształcenia; • Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, (w tym m.in. superwizja, coaching, doradztwo, grupy wsparcia, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu), • Zapewnienie dostępu do fachowej literatury i materiałów edukacyjnych.	• liczba diagnoz, • liczba szkoleń i innych działań edukacyjnych • liczba uczestników szkoleń i reprezentowane podmioty, • liczba superwizji i innych form wsparcia, • liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego, • liczba i tematyka zakupionej fachowej literatury i materiałów edukacyjnych.
Ulepszenie mechanizmów interdyscyplinarnej współpracy lokalnych podmiotów w celu skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, w tym przemocy domowej	• Zapewnienie środków i warunków do dalszej pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka i Grup Diagnostyczno-Pomocowych, • Kontynuowanie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • Wspieranie nawiązywania i utrzymywania wzajemnych kontaktów pomiędzy instytucjami i podmiotami niepublicznymi (np. ngo) pracującymi na rzecz przeciwdziałania przemocy (w tym wspólne spotkania, szkolenia, wizyty studyjne).	• Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, • Liczba powołanych grup d-p, • Liczba rodzin objęta pomocą Zespołu i grup d-p; • Liczba projektów zrealizowanych z udziałem partnerów społecznych w zakresie pomocy osobom uwięzionym w zjawisko przemocy domowej. • Liczba i charakter podjętych działań, liczba i typ instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

IX Realizatorzy Programu

- Urząd Gminy Warta Bolesławiecka,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warcie Bolesławieckiej,
- Posterunek Policji w Warcie Bolesławieckiej,
- Placówki oświaty,
- Placówki służby zdrowia,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Parafie.

X Harmonogram realizacji

Program realizowany będzie na terenie Gminy Warta Bolesławiecka w latach 2024-2028. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XI Przewidywane efekty

- Poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin zamieszkujących gminę,
- Zmniejszenie skali występowania przemocy domowej na terenie gminy i zapobieganie eskalacji przemocy w danej rodzinie,
- Wzrost kompetencji kadr pracujących w sferze zapobiegania i reagowania na przemoc domową,
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- Usprawnienie systemu pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy,
- Wzrost świadomości mieszkańców i zmiana postaw społecznych wobec zachowań przemocowych.

XII Finansowanie

Zadania przyjęte do realizacji na podstawie niniejszego Programu będą wdrażane w oparciu o środki własne z budżetu Gminy Warta Bolesławiecka, a także pozyskane dotacje celowe na realizację zadania z zakresu Programu.

XIII Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, które przekazywane będą Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Warcie Bolesławieckiej.

Podmioty będą składały sprawozdania do 28 lutego każdego roku obowiązywania Programu na ręce Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Natomiast Przewodniczący złoży sprawozdanie do dnia 31 marca każdego roku Radzie Gminy.

Na bieżąco sprawowany będzie nadzór nad realizacją programu i podejmowanie niezbędnych działań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Warta Bolesławiecka na lata 2021 – 2025, przyjęty uchwałą nr XXVI/280/21 z dnia 18 maja 2021 r.

W związku z obszerną nowelizacją w/w ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Warta Bolesławieckiej Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochronie Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Warta Bolesławiecka na lata 2024 – 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Istotą systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu przemocy domowej – tak na szczeblu krajowym, jak i gminnym – powinna być kompleksowa i skoordynowana działalność interdyscyplinarna ukierunkowana na diagnozie przyczyn przemocy i niwelowanie jej skutków. Poniższy Program w swoim założeniu kontynuuje w sposób trwały i systematyczny realizowanie działań, których celem jest diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów dotyczących przemocy w naszej Gminie, budowanie tożsamości społeczności lokalnej oraz budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma odpowiednie warunki do przeciwdziałania przemocy domowej w swoim życiu i życiu swoich bliskich.